

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Christiansborg
1240 København K

Dato: 17. juni 2014
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Casper Grue Jensen
Sagsnr.: 2011-730-0014
Dok.: 1183648

1. Ved lov nr. 436 af 10. juni 2003 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet) blev der i retsplejeloven gennemført en række ændringer vedrørende politiets efterforskningsmuligheder med det formål at sikre en effektiv bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet.

Der blev bl.a. i retsplejelovens § 754 b, stk. 2, 2. pkt., indført en nærmere afgrænset adgang til at anvende civile personer som agenter. Bestemmelsen udgør en begrænset undtagelse til retsplejelovens § 754 b, stk. 2, 1. pkt., hvorefter agentvirksomhed alene må udføres af polititjenestemænd, og indebærer, at civile personer efter aftale med politiet kan yde bistand til at udføre eller fortsætte den lovovertrædelse, der efterforskes, når den bistand, der ydes, er yderst beskeden i forhold til lovovertrædelsen.

Under Folketingets behandling af det pågældende lovforslag tilkendegav justitsministeren, at der ville blive udarbejdet en redegørelse til Folketinget om de første to års erfaringer i praksis med de nye regler bl.a. om civile agenter, jf. besvarelsen af spørgsmål nr. 38 af 22. maj 2003 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget.

2. På grundlag af en rapport herom fra Rigsadvokaten, der byggede på en indberetningsordning for perioden fra den 12. juni 2003 og indtil udgangen af juni måned 2005, afgav justitsministeren herefter den 1. februar 2006 en redegørelse til Folketinget (R 9) om erfaringerne bl.a. med de nye regler om civile agenter.

Det fremgik af redegørelsen, at Rigsadvokaten alene havde modtaget indberetning om én sag, hvor politiet ønskede at benytte adgangen til at bruge

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

en civil agent. Retten fandt i denne sag, at den bistand, som den civile person skulle yde, ikke kunne betegnes som ”yderst beskeden”.

Under hensyn til, at der endnu ikke var grundlag for en nærmere vurdering af den praktiske anvendelse af retsplejelovens § 754 b, stk. 2, 2. pkt., om brug af civile personer som agenter, tilkendegav Justitsministeriet, at man ville anmode Rigsadvokaten om at forlænge indberetningsordningen for sager om brug af civile personer som agenter i en to-årig periode og udarbejde en fornyet redegørelse herom. Justitsministeriet tilkendegav samtidig, at Folketingets Retsudvalg ville blive orienteret om Rigsadvokatens redegørelse.

Justitsministeriet fremsendte herefter den 30. juni 2008 en ny redegørelse fra Rigsadvokaten om erfaringerne i praksis med de nye regler om civile agenter. Redegørelsen byggede på politikredsens indberetninger for perioden fra den 1. juli 2005 til udgangen af februar 2008.

Af redegørelsen fremgik bl.a., at der kun var modtaget indberetning om en enkelt sag, hvor civile personer havde ydet bistand, der er omfattet af retsplejelovens § 754 b, stk. 2, 2. pkt. Efterforskningen i denne sag var endnu ikke afsluttet, da redegørelsen blev afgivet. På den baggrund fandt Justitsministeriet det rigtigst at anmode Rigsadvokaten om at forlænge indberetningsordningen i en to-årig periode og udarbejde en fornyet redegørelse om brug af civile personer som agenter efter retsplejelovens § 754 b, stk. 2, 2. pkt.

3. Rigsadvokaten har den 14. marts 2014 fremsendt vedlagte redegørelse til Justitsministeriet om anvendelse af civile agenter.

Rigsadvokaten har til brug for udarbejdelsen af redegørelsen anmodet samtlige statsadvokater og politikredse om at indberette ethvert tilfælde, hvor civile personer har ydet bistand, som er omfattet af bestemmelsen i retsplejelovens § 754 b, stk. 2, 2. pkt., uanset om der efterfølgende er rejst tiltale eller ej. Rigsadvokatens anmodning omfatter alle tilfælde, hvor civile personer har fungeret som agenter i perioden fra den 1. september 2008 til den 19. december 2013.

Det fremgår af redegørelsen, at der er modtaget indberetning om i alt fire sager, hvor civile personer har ydet bistand, som er omfattet af retsplejelo-

vens § 754 b, stk. 2, 2. pkt. Sagerne, som stammer fra samme politikreds, vedrører alle mistanke om henholdsvis indsmugling og salg af narkotika.

Om den ene af disse fire sager bemærker Rigsadvokaten, at det planlagte hændelsesforløb – som aldrig blev iværksat – ikke skulle iværksættes med henblik på at introducere en politiagent, og at politiet derfor efter Rigsadvokatens opfattelse ikke burde have anmodet om tilladelse til at anvende en civil person som agent i det foreliggende tilfælde.

Rigsadvokaten har drøftet den pågældende sag med politikredsen og har i den forbindelse indskærpet betingelserne for at anvende civile agenter.

Rigsadvokaten har endvidere oplyst, at han vil udsende nye retningslinjer til politiet og anklagemyndigheden, hvor reglerne om anvendelse af meddelere og civile agenter er nærmere beskrevet. I den forbindelse vil Rigsadvokaten understrege, at civile agenter efter bestemmelsens forarbejder alene kan anvendes med henblik på at introducere en politiagent i det kriminelle miljø.

Uanset at civile personer kun har været anvendt som agenter i ganske få sager, er det på baggrund af indberetningerne fra politikredsenes Rigsadvokatens opfattelse, at civile agenter i særlige tilfælde kan være et relevant redskab i forbindelse med efterforskningen af sager om alvorlig, organiseret kriminalitet.

Det fremgår videre af redegørelsen, at flere politikredse har overvejet at anvende af civile personer som agenter i nogle sager, men har undladt dette, idet de pågældende politikredse ikke har været fuldt overbeviste om, at de pågældende personer har været i stand til at udføre opgaven som civil agent på betryggende vis, eller har skønnet, at det ikke efterfølgende ville være muligt at holde agentens identitet skjult for gerningsmændene.

4. Justitsministeriet er enig med Rigsadvokaten i, at civile agenter i særlige tilfælde kan være et relevant redskab i forbindelse med efterforskningen af sager om alvorlig, organiseret kriminalitet.

Justitsministeriet har noteret sig, at Rigsadvokaten har besluttet at udsende nye retningslinjer til politiet og anklagemyndigheden, hvor reglerne om anvendelse af meddelere og civile agenter er nærmere beskrevet. Justits-

ministeriet kan i forlængelse heraf oplyse, at Rigsadvokaten den 28. maj 2014 har udsendt sådanne nye retningslinjer.

Karen Hækkerup

/

Freja Sine Thorsboe